

Motion – Utredning och kartläggning om program för konst och kultur i det offentliga rummet

Motion den 18 november 2019 av Tomas Ottosson och Fredrik Holmqvist (V)

Beslut

1. Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom;

- Kommunen har antagit en strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld, som gäller för all kommunalt finansierad verksamhet.
- ”Program för konst och kultur i det offentliga rummet” inte innefattar krav gällande vad offentlig konst ska innehålla, och inte heller några övriga begränsningar av den konstnärliga friheten.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

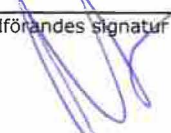

Motionärerna anser att Nackas kulturliv och offentliga konst begränsas av följande tre faktorer; yttre hot från extremister, kommersiella intressen samt tjänstepersoner och politiker som vill styra konstens innehåll för att påverka opinionen. Därför föreslår motionärerna en kartläggning av sårbarheten för yttre hot mot kommunens bibliotek och kulturhus, samt konstprogrammets förutsättningar för konstnärlig frihet. År 2016 antog kommunfullmäktige en strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld, som gäller för all kommunalt finansierad verksamhet. Enligt strategin ska arbetet mot våld bygga på samverkan inom kommunen och med andra aktörer i samhället, exempelvis polis och civilsamhälle. Kommunen har även tagit fram en rutin gällande arbetet mot våldsbejakande extremism och extremt våld. År 2018 antogs ”Program för konst och kultur i det offentliga rummet”. Programmet anger inte några krav gällande vad offentlig konst i Nacka ska innehålla, och inte heller några övriga begränsningar av den konstnärliga friheten. Nacka kommun har, i likhet med många andra kommuner, en lång tradition av samverkan med bland annat byggherrar och fastighetsägare gällande produktion av konst i det offentliga rummet. Bedömningen är att dessa samarbeten genom åren inte har inverkat negativt på konstens kvalitet, eller begränsat den konstnärliga friheten utifrån kommersiella eller politiska påtryckningar. Mot bakgrund av ovan föreslås att förslagen i motionen avslås.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse Motion - Utredning och kartläggning om program för konst och kultur i det offentliga rummet

Bilaga 1: Motion – Utredning och kartläggning om programmet för konst och kultur i det offentliga rummet

Bilaga 2: strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Bilaga 3: Program för konst och kultur i det offentliga rummet

Yrkanden

Jan Salomonsson (V) yrkade, med instämmande av Lovisa Emanuelsson (S) och Päivi Dahlin (NL), bifall till motionen.

Richard Wendt (M) yrkade bifall till kultur- och fritidsenhetens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kulturnämnden har beslutat i enlighet med kultur- och fritidsenhetens förslag.

Beslutet justerades omedelbart.

Protokollsanteckning

Lamin Jatta Modigh lät anteckna följande till protokollet för Nackalistan.

”Motionen om kulturen är mycket bra och tar upp frågeställningar kring kulturens öppenhet, frihet från styrning som är mycket angelägna idag i världen, Sverige och i Nacka. I tjänstehandlingen står att det som motionen för fram redan praktiseras i Nacka. Det stämmer säkert till viss del men inte helt. Vi kunde nyligen konstatera att projektet Wall Street inte alls var så framgångsrikt som skygglapparna i tjänstehandlingen försöker påvisa. En stor del av media, den kulturella och intellektuella eliten och många invånare i Nacka kritiserade styrningen som vi mest annars har sett i exempel på i Sölvesborg. Nackalistan yrkar bifall till motionen och avslag på tjänstehandlingen mot ovanstående bakgrund.”

Jan Salomonsson lät anteckna följande till protokollet för Vänsterpartiet.

”• Vi föreslår att man tittar närmare på arbetet med att freda bibliotek och kulturhus och dess medarbetare från hot och påtryckningar i samband med nästa utvärdering av Strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld, och att strategin breddas för att mer utförligt beskriva hur detta arbete ska gå till. I nuläget riktar sig strategin nästan uteslutande mot nyrekrytering till extrema miljöer, vilket är bra i sig, men vi anser att det behövs en mer uttalad plan för hur verksamheterna kan säkras i nuet mot redan befintliga hot - något man då enskilda medarbetare har rapporterat att de utsatts för sådana inte kan hävda att Nacka har uppnått eller redan uppnår med den nuvarande strategin.

• Vi föreslår vidare att ett tillägg görs i Program för konst och kultur i det offentliga rummet, i vilket det explicit uttrycks att politisk styrning av innehållet i offentliga kulturverksamheter ej får förekomma, och att verksamheterna ska genomföras i enlighet med principen om armlängds avstånd. Trots de formuleringar som finns i programförklaringen har många tveksamheter uppstått kring detta i anslutning till kommunens tidigare verksamheter, och det vore värdefullt att ha en stark princip att förhålla sig till i arbetet för att avstyra den typen av oklarheter i framtiden. Detta bör ske så snart det är genomförbart.” **I protokollsanteckningen instämde Päivi Dahlin för Nackalistan, Åsa Marnell för Miljöpartiet och Lovisa Emanuelsson för Socialdemokraterna.**

Ordförandes signatur

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

2020-09-09

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KUN 2019/153

Kulturnämnden

Motion – Utredning och kartläggning om program för konst och kultur i det offentliga rummet

Motion den 18 november 2019 av Tomas Ottosson och Fredrik Holmqvist (V)

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom;
 - kommunen har antagit en strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld, som gäller för all kommunalt finansierad verksamhet.
 - ”Program för konst och kultur i det offentliga rummet” inte innefattar krav gällande vad offentlig konst ska innehålla, och inte heller några övriga begränsningar av den konstnärliga friheten.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Motionärerna anser att Nackas kulturliv och offentliga konst begränsas av följande tre faktorer; yttre hot från extremister, kommersiella intressen samt tjänstepersoner och politiker som vill styra konstens innehåll för att påverka opinionen. Därför föreslår motionärerna en kartläggning av sårbarheten för yttre hot mot kommunens bibliotek och kulturhus, samt konstprogrammets förutsättningar för konstnärlig frihet. År 2016 antog kommunfullmäktige en strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld, som gäller för all kommunalt finansierad verksamhet. Enligt strategin ska arbetet mot våld bygga på samverkan inom kommunen och med andra aktörer i samhället, exempelvis polis och civilsamhälle. Kommunen har även tagit fram en rutin gällande arbetet mot våldsbejakande extremism och extremt våld. År 2018 antogs ”Program för konst och kultur i det offentliga rummet”. Programmet anger inte några krav gällande vad offentlig konst i Nacka ska innehålla, och inte heller några övriga begränsningar av den konstnärliga friheten. Nacka kommun har, i likhet med många andra kommuner, en lång tradition av samverkan med bland annat byggherrar och fastighetsägare gällande produktion av konst i det offentliga rummet. Bedömningen är att dessa samarbeten genom åren inte har inverkat negativt på konstens kvalitet, eller begränsat den konstnärliga friheten utifrån kommersiella eller politiska påtryckningar. Mot bakgrund av ovan föreslås att förslagen i motionen avslås.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår:

- att Nacka kommun kartlägger sårbarheten för yttre påverkan hos kommunens kulturhus och bibliotek
- att Nacka kommun utreder konstprogrammets konstnärliga frihet i relation till kommersiella och politiska påtryckningar
- att ovan kartläggning och utredning genomförs på ett oberoende och opartiskt sätt.

Enhetens utredning och bedömning

Motionen har remitterats till kulturnämnden och kommunstyrelsen.

Sårbarheten för yttre påverkan mot kommunens kulturhus och bibliotek
I juni 2016 antog kommunfullmäktige en strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld, (bilaga 2). I strategin, som gäller för all kommunalt finansierad verksamhet, beskrivs bland annat hur Nacka ska arbeta för tidig upptäckt och förebyggande av extremistiska miljöer. Strategin utgår från nedan strategiska inriktningar:

- förebyggande insatser
- ökad kunskap och kompetens
- samordning och samverkan
- uppföljning och utvärdering

Kommunens arbete mot våldsbejakande extremism och extremt våld bygger på samverkan inom kommunen och med andra aktörer i samhället, exempelvis polis, säkerhetspolis och civilsamhälle. Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna detta arbete genom det brottsförebyggande rådet (Brå). Utöver Brå finns det arbetsgrupper i alla kommundelar som också arbetar för att öka den lokala tryggheten.

Kommunen har tagit fram en rutin gällande arbetet mot våldsbejakande extremism och extremt våld. I rutinen beskrivs bland annat säkerhetssamordnarens roll, åtgärder vid konkreta hot och misstankar, samt åtgärder för att förebygga extremistiska miljöer. Säkerhetssamordnaren har bland annat i uppdrag att säkerställa informationsdelning till nyckelaktörer inom berörda verksamheter. På kommunens webbplats www.nacka.se/trygg-och-saker finns strategidokument, rutiner och viktiga kontaktuppgifter samlade gällande arbetet mot våldsbejakande extremism och extremt våld. Kultur- och fritidsenheten har skapat rutiner för att sprida ovan information till berörda verksamheter inom nämndens ansvarsområde, vilket inkluderar bibliotek och kulturhus. Detta gäller för all kommunalt finansierad verksamhet oberoende av driftsform.

I avtalen med driftsaktörerna för kommunens folkbibliotek och kulturhus regleras arbetsmiljöansvaret. Lagar, kommunala beslut och riktlinjer ska efterlevas och avvikelser som påverkar verksamheten ska snarast meddelas till kultur- och fritidsenheten. Enligt avtal förbinder sig kulturhusen att förebygga skador och tillbud

som kan drabba besökare, personal och utomstående. I avtalen gällande folkbiblioteken ställs krav på att verksamheten bemannas med ordningsvakter vid behov, och kulturhusen samverkar på olika sätt med vaktbolag. Det finns ett uppbyggt samarbete med olika lokala brottsförebyggande organisationer, folkbibliotek och kulturhus. Vid hot och trakasserier har kultur- och fritidsenheten, kommunens säkerhetsamordnare och berörd verksamhet samverkat med lokala organisationer för att lösa problemen. När det gäller sårbarhet för kommersiella påtryckningar inom biblioteksverksamheten, fastställs i driftsavtalen att biblioteken inte får användas i reklamsyfte för kommersiell verksamhet, om detta inte har koppling till folkbibliotekens kärnverksamhet.

Program för konst och kultur i det offentliga rummet

År 2018 antogs *”Program för konst och kultur i det offentliga rummet”* (bilaga 3), och innebär att utformning och utveckling av det offentliga rummet ska ske genom medskapande, konst, kultur och konstnärlig kompetens. I programmet anges inte några krav gällande vad offentlig konst i Nacka ska innehålla, och inte heller några övriga begränsningar av den konstnärliga friheten. I stället anges att; *”utifrån kommunens grundläggande värdering ska kommunens arbete med medskapande, konst, kultur och konstnärlig kompetens i det offentliga rummet präglas av förtroendet för konstnärernas kunskap och kreativitet.”*

Nacka kommun har, i likhet med många andra kommuner, en lång tradition av samverkan med bland annat byggherrar och fastighetsägare gällande produktion av konst i det offentliga rummet. Det bidrar till utökade resurser och större intresse för konst och dess betydelse för alla som vistas i det offentliga rummet. Bedömningen är att dessa samarbeten genom åren inte har inverkat negativt på konstens kvalitet, eller begränsat den konstnärliga friheten utifrån kommersiella eller politiska påtryckningar.

Det tar tid att utveckla nya processer i samverkan mellan många olika intressenter, såväl internt som externt. Bedömningen är att formuleringar av beställarunderlag, och kommunikation kring vissa offentliga konstprojekt, inte har sin grund i *”Program för konst och kultur i det offentliga rummet”*. Uppföljning och utvärdering av det nya programmet ska ske årligen i kommunens årsbokslut, vilket dock inte skedde totalt sett i årsbokslutet 2019. Däremot har enheten tagit del av rapporten (dnr KFKS 2018/1226) gällande muralmålningfestivalen *”Wall Street Nacka”*, som genomfördes under förra året inom ramen för *”Konsten att skapa stad”*, som är en del av programmet. Under festivalen skapades totalt 19 nya konstverk på platser i behov av konstnärlig gestaltning för en bättre utemiljö. Enligt rapporten uppskattades festivalen av många nackabor. *”Programmet för konst och kultur i det offentliga rummet”* ska utvärderas varje mandatperiod. I samband med detta bör underlag tas fram för vidare ställningstaganden gällande eventuella behov av ändringar för utveckling.

Mot bakgrund av ovan föreslås att förslagen i motionen avslås eftersom;

- kommunen har antagit en strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld, som gäller för all kommunalt finansierad verksamhet.

- ”Program för konst och kultur i det offentliga rummet” inte innefattar krav gällande vad offentlig konst i Nacka ska innehålla, och inte heller några övriga begränsningar av den konstnärliga friheten.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Ärendet innebär inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Motion den 18 november 2019 av Tomas Ottosson och Fredrik Holmqvist (V)
2. Strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld
3. Program för konst och kultur i det offentliga rummet

Cortina Lange
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Anna Hörnsten
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten